

Hnutí pro život

V. číslo
prosinec 2024

Foto: Fkquadro / Adobe Stock

Izrael: Vše pro národ
Včetně umělých potratů

Izrael je zemí čtyř náboženství:
křesťanství, judaismu, islámu –
a především liberalismu

Jak zvládnout
vysokoškolské
studium a mateřství

„Hlídačkovné“ – stipendium ve
výši poloviny minimální mzdy,
tedy 10 400 Kč

Maminkám bych
vzkázala, aby se nebály

Přitom si prošla čtyřmi
císařskými řezy a pátý je na
spadnutí

Milí čtenáři našeho časopisu

Náš národ má obdivuhodnou tradici betlémů s idylickými výjevy Ježíška, Marie, Josefa, pastýřů a Tří králů. Tuto idylku však přebíjí fakt, že se Maria v devátém měsíci těhotenství trmácela do Betléma, aby tam porodila v chladné jeskyni, protože když Josef obcházel Betlém, všude se od něj odvraceli. Z pohodlí, ze strachu, z lhostejnosti.

A tak je to na tom světě pořád. Proto pomáháme nečekaně těhotným ženám a jejich rodinám, pokud se dostanou v této životní fázi do problémů. A děláme to nejen individuální pomocí, ale trpělivým úsilím pracujeme na zlepšování společenských a ekonomických podmínek ve prospěch všech rodin s dětmi.

Máme vždycky velkou radost, když naše práce nese plody: od ledna by se měla změ-

nit situace vysokoškolaček, které v ideálním plodném věku už nebudou muset odkládat založení rodiny a při nečekaném těhotenství snáze sladit studium i mateřství. Podrobnosti si můžete přečíst na poslední straně.

Zlepšení podmínek pro přijetí dítěte je naší dlouhodobou snahou. V současné době jsou ekonomické vztahy mezi rodinou a státem nastaveny tak nepřátelsky, že s každým narozeným dítětem se rodina propadá do stále větší chudoby. Ne každý má takovou hodnotovou motivaci přijmout dítě přes všechny překážky. Proto prosíme, podpořte naši výzvu zákonodárcům, kterou zveřejňujeme v tomto čísle, a pomozte nám s jejím rozšířením.

Člověk má hledat především pravdu, ne prosazovat vlastní vůli. I to nás učí betlémský příběh. Všechny vás proto srdečně zveme v sobotu 28. prosince do Prahy na Smírnou pouť za nenarozené děti, jejich rodiče a lékaře. Pozvánku najdete uvnitř časopisu a další podrobnosti na webu modlitbyzanejmensi.cz.

Poslední půlrok jsme připravovali nový grafický návrh našeho webu a s tím souvisí i nová podoba našeho časopisu. Doufáme, že se vám líbí.

Požehnaný adventní a vánoční čas.

– Radim Ucháč, předseda Hnutí Pro život ČR

Pomáháme ženám a jejich rodinám, které chtějí dát svému nenarozenému dítěti šanci.

Nasloucháme ženám, které se trápí po ztrátě nenarozeného dítěte.

Usilujeme o celospolečenskou pomoc rodinám čekajícím nečekaně dítě.

Nevěnujeme se jiným společenským a politickým tématům.

Sdružujeme všechny, kteří s námi chtějí pomáhat rodinám čekajícím nečekaně dítě, aby našly odvahu mu dát šanci.

K této pomoci zveme celou společnost. Abychom to zvládli, potřebujeme Vaši podporu.

Číslo účtu: 2900089089/2010, vs: 5030

Foto: Pixel-Shot / Adobe Stock

Aby s narozením dítěte neklesala životní úroveň rodiny – podpořte výzvu

Rodiče investují, stát inkasuje. Čistý příspěvek rodiny do veřejných rozpočtů představuje částku 5 mil. Kč na jedno vychované dítě a k tomu náklady 2 mil. Kč. S každým narozeným dítětem se životní úroveň rodin propadá. Důsledkem je skomírající porodnost a patnáct tisíc uměle ukončených těhotenství ročně. Můžeme to změnit.

Nechceme zvyhodňování. Požadujeme spravedlivé daně a důstojnou kompenzaci nákladů. V důsledku explicitních transferů se jedná o čistý příspěvek rodin k dlouhodobé udržitelnosti veřejných rozpočtů ve výši 5 mil. Kč na každé vychované dítě.[1] Přímé náklady rodičů představují 2 mil. Kč na dítě.[2] S každým narozeným dítětem se tak životní úroveň rodiny propadá.

Nespravedlivé zdanění, nedostupnost bydlení a nejistota ve společnosti vedou

k alarmujícímu propadu porodnosti ze 112 tisíc v roce 2021 na odhadovaných 80 tisíc dětí v roce 2024 a k 15 tisícům umělých ukončení těhotenství v roce 2023.

V této výzvě zákonodárcům navrhujeme zvýšení daňové slevy za každé nezaopatřené dítě alespoň na 30 % minimální mzdy, tedy 6 240 Kč měsíčně. Dalším bodem je např. přijetí investičních opatření na podporu vlastního bydlení, které především poskytuje potřebnou jistotu pro založení rodiny, v podobě

dotací při narození dítěte na bytové potřeby a bezúročných hypoték pro rodiny se třemi a více dětmi.

Přejeme si, aby Česká republika byla zemí, kde lidé mají svobodu mít tolik dětí, kolik si přejí, kde se vyplatí pracovat a zároveň vychovávat děti.

[1] Hampel, O.; Kotrbová, M.: Mapování transferů mezi rodinou a společností zprostředkovaných státem, 2. a 3. část. Aktualizace a rozšíření analýz o dvougenerační a další ukazatele, náklady příležitosti, 2017, str. 63. Transfer ve výši 3,5 mil Kč v roce 2017 představuje při průměrné meziroční inflaci 6,17 % částku 5 mil. Kč v roce 2023.

[2] Kovanda, L.: Výchova a výživa dítěte stojí rodiče průměrně 1,6 milionu korun, <http://www.lukaskovanda.cz>. Částka z roku 2021 při průměrné meziroční inflaci 6,17 % představuje částku 2 mil. Kč v roce 2023.

Foto: Richie Chen / Adobe Stock

Izrael: Vše pro národ. Včetně umělých potratů

Izrael je zemí čtyř náboženství: křesťanství, judaismu, islámu – a liberalismu. Všechny tyto vlivy se tak či onak podílejí na utváření tamní společnosti a mentality. Navzdory tomu, že je zemí o rozloze Moravy, rozpadá se na několik disparátních území: Pásmo Gazy velké asi jako Praha, jež do roku 1967 ovládal Egypt, pak roztroušené enklávy Západního břehu Jordánu, Východního Jeruzaléma a Golanských výšin, které Izrael po šestidenní válce v roce 1967 zabral Egyptu, Jordánsku a Sýrii. Stejně tak se v jeho jednotlivých částech různí i respekt k nenarozeným dětem.

Izraelská společnost jako celek klade nesmírný důraz na rodinu. Důvodů je několik. Po druhé světové válce to byl stín holocaustu, který vzbudil silně „pronatalistické“ citění. „Každá židovská žena, která nepřivede na svět alespoň čtyři zdravé děti, se vyhýbá své povinnosti vůči národu, stejně jako voják, který se vyhýbá vojenské službě,“ pravil tehdy David Ben Gurion, první premiér země,

vznikuvší den před ukončením Britského mandátu Palestina 14. května 1947. Dalším stínem ležícím prakticky dodnes na židovské populaci, jsou jejich sousedé a spoluobčané – muslimové. Jedno údajné arabské proroctví říká: „My Arabové vás neporazíme na bitevním poli, ale v posteli.“

Mít děti je v Izraeli politikum. V zásadě je to povinnost každé zdravé ženy. Ženy, které

nejsou matkami, jsou ekonomicky částečně znevýhodněné. Je to boj proti „demografické hrozbě“ a Izraelci jej berou za vlastní. Člověk by si řekl, že za těchto okolností bude mít země mimořádně vyvinuté senzory na ochranu života, že si bude vážit každého člověka, ať narozeného, či nenarozeného. Jakmile se však blíže podíváme, jaká je realita, vše se komplikuje.

Mít děti je v Izraeli politikum. V zásadě je to povinnost každé zdravé ženy. Člověk by si řekl, že si země bude vážit každého člověka, ať narozeného, či nenarozeného. Jakmile se však blíže podíváme, jaká je realita, vše se komplikuje.

Reálný liberalismus

Umělé potraty v Izraeli jsou ve skutečnosti široce dostupné a zdaleka se neseťkávají s takovou kontroverzí jako třeba ve Spojených státech. Oficiální statistiky uvádějí počet 20 000 umělých potratů ročně a jejich počet je stabilní. Veřejným tajemstvím však je, že jich je odhadem dvakrát tolik. Až na okrajové náboženské křesťanské, židovské a muslimské skupinky či aktivistické propotratové spolky jsou společensky umělé potraty nezájímavým tématem. Nejsou součástí kulturních válek. Pro širokou izraelskou veřejnost nejsou tématem, pouze dostupným nástrojem.

V Izraeli de facto neexistuje pro potrat žádné časové omezení. Do začátku šestého týdne lze podstoupit farmakologický potrat, po 24. týdnu těhotenství na základě schválení tzv. „nejvyšší komise“. Rozhoduje se na základě „fyzického či mentálního poškození plodu“. Jenže zákon už neříká, jaké druhy či závažnost vad nebo jaká míra ohrožení odůvodňují ukončení těhotenství. V praxi tedy, chce-li žena potratit v osmém měsíci a bude-li dost „kreativní“, bude jí to umožněno.

Zrušení jakékoliv ochrany nenarozených dětí přinesl nový zákoník z roku 1977. Stanovil tyto podmínky: těhotná žena je mladší 18 let (a to dokonce bez souhlasu rodičů!) nebo starší 40 let; žena není vdaná; plod má vážnou mentální nebo tělesnou vadu; těhotenství je důsledkem znásilnění, incestu nebo cizoložství (sic!); ohrožuje-li těhotenství „život ženy nebo jí může způsobit fyzickou či emocionální újmu“.

Svobodné ženy mají umělý potrat snadno dostupný, vdané ženy s menšími překážkami. Vdané ženy mají rodit děti. Zákon tedy zejména pro ně ustavil tříčlenné potratové komise. Komise však zpravidla fungují jen formálně a v praxi je 98 procent umělých potratů schváleno. Navíc v Izraeli existovaly a existují soukromé kliniky, kde je možnost se potratovým komisím vyhnout – jen je třeba si výrazně připlatit. V reakci na rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v roce 2022 byly izraelské předpisy následně změněny tak, že izraelské ženy mají přístup k potratovým tabletám na místních zdravotních klinikách a nemusí fyzicky předstupovat před schvalovací komisí pro umělý potrat – pouze vyplní výrazně zjednodušený elektronický formulář. Neboť, jak řekl tehdejší izraelský ministr

zdravotnictví Nitzan Horowitz, „žena má plné právo na své tělo. Rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států popírající právo ženy rozhodovat o svém těle je smutným krokem v útlaku žen, který vrací lidra svobodného a liberálního světa o sto let nazpátek.“ Od roku 2014 je za vymezených podmínek umělé potracení nenarozeného dítěte hrazeno ze zdravotního pojištění.

Dvě poznámky

Zprvė, v této zemi se v přepočtu na jednoho obyvatele používá nejvíce procedur umělého oplodnění na světě. Je bezplatné a téměř neomezené, a to pro rodiny, jež nemohou počít, pro svobodné matky, které tak činí z vlastního rozhodnutí, i pro další lidi, kteří chtějí děti, ale odmítají „tradiční rodinu“. Státem dotované zdravotní pojišťovny vydávají na asistovanou reprodukci (označovanou zavádějícím termínem „léčba neplodnosti“) ročně přibližně 57 milionů dolarů. Ta tak patří mezi nejnákladnější položky izraelské zdravotní péče.

Zdruhé, v Izraeli nemá „plod“, tedy nenarozené dítě žádný právní status a je považován za součást těla matky – až do porodu.

Záhada sionistické eugeniky

Izrael je rétoricky i prakticky pronatalitní země. Mít více dětí je pro vdanou ženu věcí cti. Současně platí, že potrat sám problém není, zejména když se diagnostikuje „poškození plodu“, což je široce definováno a stačí pouhé podezření.

Potraty jsou žádoucí i v případě chudých vrstev obyvatelstva – zvláště u Židů pocházejících ze severní Afriky, Kavkazu a zemí Blízkého a Středního východu, zvaných mizrachim, a u nábožensky nejortodoxnější skupiny zvané charedim (někdy též „ultra-ortodoxní“). Jde o skupiny obyvatelstva nejplodnější, přičemž první skupina zatěžuje sociální systém a ta druhá se systému snaží všemožně vyhýbat včetně odmítání vojenské služby.

Dodnes v plné míře platí věta dr. Yosefa Meira, vedoucího největší zdravotní organizace ještě z doby jišuvu (oblasti židovského osídlení v mandátní Palestině před vznikem Státu Izrael) a prvního izraelského ministra zdravotnictví: „*Nemějte děti, pokud si nejste jisti, že budou zdravé, jak duševně, tak tělesně.*“ Tento citát pochází ještě z období před druhou světovou válkou. Ke slovu přichází stará známá eugenika – důraz na fyzickou

Potraty jsou žádoucí i v případě chudých vrstev – zvláště u Židů ze severní Afriky, Kavkazu a zemí blízkého a středního východu, zvaných mizrachim, a u nábožensky nejortodoxnější skupiny zvané charedim. Jde o skupiny obyvatelstva nejplodnější, přičemž první skupina zatěžuje sociální systém a ta druhá se systému snaží všemožně vyhýbat.

Foto: RDNE Stock project / Pexels

„Tvrzení, že ‚potrat je vražda‘, není legitimní. Chápu motivaci bojovat proti extrémnímu liberalismu [...]. Ubírat se v naší tóře směrem křesťanského katolického kanonického práva je strašná chyba.“ – rabín Benny Lau

zdatnost a zdraví, který si do štítu vetklo sionistické hnutí už ve dvacátých letech 20. století.

Sionistické hnutí vzniklo téměř současně s mezinárodním eugenickým hnutím a široce se k eugenickým myšlenkám hlásilo. Už tehdy před druhou světovou válkou probíhaly čilé diskuse o důležitosti navyšování porodnosti oproti zdraví jedinců i společnosti. Řečeno drsněji – dohadovali se, zda je žádoucí spíše kvantita, či kvalita. A tyto myšlenky jsou v Izraeli směrodatné dosud.

Pár čísel

V praxi je naprostá většina žádostí o umělý potrat v Izraeli podána v prvním trimestru těhotenství, jde o 86 %. Dalších 12 % potrací ve druhém trimestru a po 24. týdnu těhotenství jsou to 2 %. Nejčastější skupinou žen jdoucích na potrat jsou ženy, jež otěhotněly mimo manželství (49 % žádostí). Ve 22 % žádostí jde o případy, kdy hrozí riziko tělesné nebo mentální vady plodu. Téměř třetina žádostí je od žen, které již dříve podstoupily potrat. Míra potratovosti se značně liší podle náboženského vyznání: nejnižší míra potratovosti je u drúzských žen, pak jsou muslimky a arabské křesťanky. Nejvyšší je u žen bez náboženského vyznání a u nearabských křesťanek.

Nedostatek rovnováhy

V Izraeli existuje několik organizací zaměřujících se na osvětu ohledně umělých potratů. Jednou z nich je Efrat. Tu už v padesátých letech 20. století založil přeživší holocaustu Herschel Feigenbaum. Bylo to v době, kdy byly potraty sice nezákonné, ale přesto hojně rozšířené. Pro samotného Feigenbauma potraty nebyly ničím nemorálním, hlavní problém pro něj byl, že zbytečně způsobují úbytek židovského obyvatelstva. V roce 2013, tedy rok před další liberalizací potratového zákona, vydali dva čelní izraelští rabíni dopis na podporu této organizace. Uvedli, že chtějí, aby si „širší veřejnost uvědomila mimořádnou závažnost zabíjení plodů, které se podobá skutečné vraždě“. Proti nim se zvedla ostrá vlna odporu. Typické je, že nejen od některých feministek a levice, ale i některých jejich kolegů – rabínů. Jeden z předních rabínů Benny Lau prohlášení oněch dvou rabínů ostře zkritizoval: „Tvrzení, že ‚potrat je vraž-“

da‘, není legitimní. Chápu motivaci bojovat proti extrémnímu liberalismu, ale nedostatek rovnováhy je pro společenskou strukturu velmi nebezpečný. Náboženská komunita je povinná brát věci vyváženě. Sdružení Efrat tuto rovnováhu postrádá [...]. Ubírat se v naší tóře směrem křesťanského katolického kanonického práva je strašná chyba.“

Vznik života v islámu a v judaismu

Tato náboženství v podstatě stagnují na úrovni poznání antického Řecka a konceptu „oduševnění“ lidského plodu. Aristoteles ve svém díle „O vzniku živočichů“ nám dochoval názor na proces formování plodu a rozlišuje mezi různými fázemi vývoje. Dle tehdejšího poznání tvrdil, že mužské plody dostávají duši (entuzi) 40. den po početí a ženské kolem 90. dne. Toto oduševnění znamená, že se plod stává živou bytostí schopnou vnímat a růst.

Religionisticko-vědecké okénko

Na tomto místě je třeba udělat krátkou „religionistickou“ odbočku. Jak se k potratům vždy stavěla katolická církev a křesťané obecně, je s ohledem na význam okamžiku početí Ježíše Krista všeobecně známé a tato událost byla příčinou kritické reflexe a rozvoje tehdejšího poznání.

V judaismu se názory na potraty opírají především o tóru, talmud a o další rabínskou literaturu. Názorových proudů je mnoho. Téměř všechny se však shodují na tom, že „plod“ se v judaismu nepovažuje za plnohod-

notnou lidskou bytost, není „životaschopnou duší“. Talmud je v tom konkrétnější a uvádí, že plod „je až do svého 40. dne považován za pouhou vodu“. Ve všech případech je pak potrat žádoucí, ohrožuje-li život matky. V tu chvíli se nenarozené dítě stává rodef neboli „pronásledovatelem“. Jediný směr, který se staví proti potratům (s výjimkou ohrožení života ženy), je okrajový ortodoxní judaismus. Někdejší vrchní rabín Spojeného království Jonathan Sachs věc pregnantně shrnul: „Způsobit potrat plodu není totéž co vražda. Před narozením nemá plod právní status lidské bytosti.“

A co islám? Korán se k umělým potratům nevyjadřuje a v islámu neexistují ani další kanonické texty, které by se touto problematikou přímo zabývaly. Islámský svět potraty obecně spíše neschvaluje, ale existují významné výjimky v sekularizovaných muslimských státech. Islámští duchovní vytvářejí právní názor na základě zmínek o vývoji lidského jedince v dílech tradice. Klíčový je tzv. „moment oduševnění“, který nastává okolo 120. dne těhotenství. Do té doby je v principu umělý potrat možný. Oduševnělý plod je pak považován za člověka a jsou mu poskytnuta rovněž některá práva, jako právo dědické či právo na pohřeb. Po uplynutí zmíněné lhůty je potrat prakticky nepřipustný s výjimkou ohrožení života matky. V islámských zemích paradoxně platí, že současná právní úprava bývá přísnější než historické právní islámské školy. Podle všeho hodně záleží na tom, ve které zemi s islámským právem se právě nacházíte a o jaké národně specifické tradice se tato země opírá. Tím se dostáváme k poslednímu tématu.

Západní břeh Jordánu a Pásmo Gazy

Na Západním břehu Jordánu jsou umělé potraty zakázány jordánským trestním zákoníkem, který se opírá o napoleonský (sic!) trestní zákoník z roku 1810 a o osmanský trestní zákoník, který je však opět odvozen od téhož napoleonského. V Pásmu Gazy zapovídá umělé potraty trestní zákoník z roku 1936, který zavedli Britové. Podle jordán-

Názorových proudů je v judaismu mnoho. Téměř všechny se však shodují na tom, že „plod“ se nepovažuje za plnohodnotnou lidskou bytost, není „životaschopnou duší“. Talmud je v tom konkrétnější a uvádí, že plod „je až do svého 40. dne považován za pouhou vodu“. Ve všech případech je pak potrat žádoucí, ohrožuje-li život matky. V tu chvíli se nenarozené dítě stává rodef neboli „pronásledovatelem“.

ského zákona hrozí osobě, která provede potrat, trest odnětí svobody na jeden až tři roky. Pokud je tato osoba lékařem, trest se zvyšuje o třetinu. Žena, která si sama vyvolá potrat nebo umožní jeho vyvolání, je potrestána odnětím svobody na šest měsíců až tři roky. Tresty se snižují, pokud potrat provede žena nebo její potomek či příbuzný za účelem ochrany její cti. Úřady mohou potrat povolit v prvních čtyřech měsících těhotenství v případě znásilnění nebo incestu, pokud je matka postižená nebo je ohrožen její život.

V Pásmu Gazy je potrat nezákonný ve všech případech, dokonce i v případě mimomanželského těhotenství. Je povolen pouze ze zdravotních důvodů matky nebo v případě anomálií dítěte. Nic jiného zákon neumožňuje, a to ani u nesezdaných žen nebo při znásilnění.

Jak jsou možné takto odlišné přístupy na tak malém území? Nabídněme spekulaci, na víc ani není prostor. Zdá se, že navzdory sekularismu, liberalismu atd. je odpovědí opět – náboženství. Patrně neexistuje na světě jiná oblast, kterou by historicky utvářelo náboženství tak jako tato, ať viditelně, nebo skrytě. Na Západním břehu Jordánu i v Pásmu Gazy platí trestní zákoníky tak či onak odvozené od evropské legislativy, která historicky kotví

V Pásmu Gazy je potrat nezákonný dokonce i v případě mimomanželského těhotenství. Je povolen pouze ze zdravotních důvodů matky nebo v případě anomálií dítěte.

v křesťanském hodnotovém rámci. Islám se k této věci nevyjadřuje jasně. Zákonodárství však mentalitu lidí formuje možná víc, než si připouštíme, a tak se obě většinově muslimské oblasti drží svých legislativních tradic. V Izraeli se protnuly dva proudy: náboženský a sekulárně liberální (fakticky eugenický). Zrodila se země se silně prorodinnou a propotratovou mentalitou. Z naší evropské perspektivy to asi moc srozumitelné není. Nebo už ano?

Dovětek

V prestižních levicových izraelských novinách Ha'arec vyšla před pár lety stať s posměšným názvem „Pššš! Neříkejte to evangelikálním příznivcům Izraele, ale potraty jsou tam legální – a často zdarma“.

– Jan Šindelka

Foto: Pixel-Shot / Adobe Stock

„Izrael je povinen nám tyto služby poskytovat“

V roce 2023 vyšlo v časopise Lux interview s palestinskou aktivistkou z východního Jeruzaléma. Zde působí v izraelské organizaci pro „sexuální a reprodukční zdraví“ a vede arabský poradenský program pro lidi, kteří „hledají radu a podporu při volbě reprodukčního zdraví, včetně nechtěného těhotenství“.

Článek se jmenuje „Potraty v Palestině: Jak se dostat přes kontrolní stanoviště“ a napsala jej feministická autorka Yasmin El-Rifae. Přináší zajímavé informace ukazující na paradoxy celé situace a proto zde několik odpovědí ocitujeme v plném znění.

Na dotaz autorky článku, jak pomáhají těhotným ženám čekajícím nečekaně dítě v závislosti na tom, kde v Palestině žijí, palestinská aktivistka téma vnímá jen optikou umělých potratů a odpovídá:

„Pokud jde o potraty, tak ve východním Jeruzalémě platí izraelské zákony. [...] Ve skutečnosti však ve východním Jeruzalémě

Foto: Rob Stoohard / lux-magazine.com

přístup k lékařské péči obecně komplikují jazykové bariéry. Já mluvím hebrejsky, protože jsem studovala na izraelské univerzitě, ale mnoho palestinských žen v Jeruzalémě hebrejštinu neovládá, a tak mají problém jednat s izraelskými nemocnicemi a klinikami. Jednou z věcí, které v naší organizaci děláme, je tedy vysílání dobrovolníků, kteří ženy doprovázejí a fungují pro ně jako překladatelé. [...] Na Západním břehu Jordánu je potrat nezákonný. Takže v našem centru dostáváme žádosti od žen z celé Palestiny, daleko za hranicemi Jeruzaléma, protože neexistuje mnoho organizací, které by dělaly srovnatelnou práci."

Proč je ženy kontaktují? „Některé žádají o povolení přijet do Jeruzaléma, ale to může být velmi zdoluhavé a důvod povolení bude uveden v jejich záznamech a použit proti nim. Takže projdou tajně. Pokud žena není pojištěná, což je případ každého ze Západního břehu, stojí potrat přibližně 6000 izraelských šekelů [asi 36 000 Kč – pozn. red.], pokud je proveden před 17. týdnem těhotenství. Poté je nutný pobyt v nemocnici, který kromě

nákladů na zákrok stojí přibližně 5000 šekelů za noc. Sháníme peníze pro ženy, které nemohou náklady uhradit. Hodně to děláme například pro ženy z řad eritrejských uprchlíků.“ [viz sionistická eugenika – pozn. red.]

Pokud jde o Západní břeh Jordánu, „potratové tablety jsou [...] dostupné na černém trhu. Tamní ženy si tedy potraty provádějí samy a někdy to s nimi konzultujeme po telefonu, i když sami léky poskytnout nemůžeme. Někdy si je i ženy z Jeruzaléma jdou koupit do Ramalláhu, aby potrat nebyl zaznamenán ve zdravotní dokumentaci. V jižních částech země a u beduinů jsou jiné problémy s mobilitou. V Ar'ara ba-Negevu je několik izraelských nemocnic. Ale beduínské ženy čelí zvláštnímu sociálnímu tlaku; jsou konzervativnější. Musí mít k dispozici dayas [tradiční porodní asistentky] a jiné soukromé způsoby řešení nechtěného těhotenství."

Důvody proč se věnuje zprostředkovávání umělých potratů a proč ji asi nikdy nenapadlo lepší řešení, jak pomoci ženám i jejich nenarozeným dětem, vysvětluje takto: „Na univerzitě jsem začala působit jako dobrovol-

nice ve skupinách zabývajících se ženskými právy a feminismem. Od mládí mi byla jasná jedna věc: jak málo je informací v arabštině a jak málo diskusí se v Jeruzalémě vede o sexuálních a reprodukčních právech v tomto jazyce. Jakmile jsem začala pořádat workshopy a setkání na tato témata v arabštině, věděla jsem, že právě tady chci být. Myslím, že ženy nemohou mít rovnoprávnost v žádné oblasti, pokud nemají kontrolu nad svým tělem. Takže i když je to tabu, i když se na vás lidé dívají jako na něco skandálního, stojí mi to za to."

A nakonec vlivem ideologie vyjadřuje nepochopitelné přesvědčení, že dle ní okupující mocnost má povinnost nenarozené palestinské děti usmrcovat: „Studovala jsem na izraelské univerzitě. Palestina je pro mě historická Palestina, Palestina z roku 1948. Jelikož pocházím z východního Jeruzaléma, je to pro mě jasná okupace a Izrael je povinen nám jako okupovaným lidem tyto služby poskytovat.“ [1]

[1] El-Rifae, Yasmin. Abortion in Palestine: How to Get Past Checkpoints. <https://lux-magazine.com/article/abortions-palestine/>.

Smírná pouť za nenarozené děti, jejich rodiče a lékaře

Svátek svatých betlémských dětí, mučedníků / sobota 28. prosince 2024 / Praha

- 11:00 mše svatá za nenarozené děti* u Pražského Jezulátka, celebrují biskupové Antonín Basler a Vlastimil Kročil
- 13:00 občerstvení u sester boromejek pod Petřínem
- 14:00 adorace na Strahově u hrobu sv. Norberta, patrona těhotných žen
- 15:00 modlitba svatého růžence v Loretě

pro vytrvalce:

- 16:15 modlitba za národ ve Svatováclavské kapli v katedrále

* V roce 2023 nebylo dovoleno se narodit 15 088 nenarozeným dětem – modlitbyzanejmensi.cz

Foto: 2x rodinný archiv

Maminkám bych vzkázala, aby se nebály

V Kristýna Rychlá je matkou šesti dětí ve věku od jednoho roku do patnácti let a nyní čeká sedmé. Prošla čtyřmi císařskými řezy a pátý je na spadnutí. Podělila se o svou cestu mateřstvím, při níž si většinu svých dětí musela doslova vyvzdorovat. Vypráví: „Po dvou letech od druhé sekce v roce 2018 se podařil přirozený porod, a to jen díky hroší kůži pana primáře v nymburské porodnici, který sám přirozený porod navrhl a byl jediný, kdo věřil, že mám velkou šanci jej zvládnout. Říkala mi to tehdy sama sestřička na oddělení. Malé Elišce, která takto přišla na svět, říkám ‚můj zázrak‘.“

Jak je to s přirozenými porody, když za sebou máte „císaře“? Co na to říkají lékaři?

Dnes už přirozený porod po dvou sekcích není až taková rarita. Když se nám po dvou sekcích povedl přirozený porod, myslela jsem si, že už mám dveře otevřené k dalšímu. Bohužel jsem tvrdě narazila v šumperské porodnici. Po telefonu jsem mluvila se sestřičkou, ta byla moc milá a vysvětlila mi, že pan primář je zastáncem přirozených porodů. Jeli jsme se proto zaregistrovat k porodu. Z ordinace jsem vyběhla s pláčem. Pan primář mi řekl,

že si „kvůli mně nepůjde sednout“ a že když se to povedlo jednou, neznamená to, že se to povede znovu. Byl dost razantní. Doteď si říkám, že jsem měla více zabojovat a zkusit jinou porodnici, ale myslela jsem si, že by to takhle vypadalo všude.

Nebylo to z hlediska pana primáře pochopitelné?

On nebyl vůbec otevřený jakékoliv diskusi, přitom jsem měla v anamnéze už dva přirozené porody, zdravotně jsem byla bez potíží a jakýchkoli komplikací. Na sále jsem ale měla

úžasnou anestezioložku i lékaře. Pan doktor, co mě operoval, říkal že děloha vypadala pěkně, což je zásadní, žádné srůsty. A později v porodnici ve Šternberku, když zjišťovali, proč mi to vlastně nebylo umožněno, říkali, že to byla velká škoda, že mě nenechali родит přirozeně, když už moje tělo porodit umí a zdravotně jsem byla fit. Myslím si, že je to problém hlavně starších lékařů, pro které je sekce bezpečnější varianta. Z mých zkušeností je přitom rekonvalescence bolestivější a mnohem náročnější než po přirozeném porodu, zvláště s malými dětmi doma.

Teď, když jsem těhotná posedmé, jsem musela u gynekologa podepsat papír, že je „vysoké riziko ruptury dělohy a že mi to důsledně nedoporučuje“. Opravdu mě zarazilo to „vysoké riziko“, protože ruptura dělohy je velice vzácný, nebezpečný stav, ale strašit maminky něčím, co hrozí v 1 % případů, dle některých studií i méně, je podle mě normální. Než jsem papír podepsala, panovala v ordinaci dost hustá, nepříjemná atmosféra, úplně tam chyběla jakákoli radost z miminka.

Takže tlak je hlavně kvůli vícečetným sekcím?

Ano. V minulosti to bylo nastaveno tak, že jakmile máte dvě sekce, zásadně se další těhotenství nedoporučuje, protože hrozí prasknutí dělohy. Dnes už se na to hledí individuálně. Dříve se i měřila jizva, dneska už to není tak časté, protože se ví, že i když je třeba tenčí, nic to nevypovídá o její elasticitě, pružnosti. Ptají se třeba jen, jestli mám bolesti v jizvě, pálení, řezání. Je to uvolněnější než dříve.

Hodně maminek nechce po sekci rodit přirozeně, protože se bojí, nechají se ovlivnit názorem lékaře. Já jsem se naučila říkat „ne“ už u druhého a třetího dítěte. To mi dalo sílu, protože teď vidím, že to stálo za to.

Kde teď budete rodit?

V Rakovníku. Vybrala jsem si Rakovník, protože tam nově otevřeli Centrum pro porod císařským řezem [v únoru 2024 – pozn. red.] a nabízejí tam úžasné věci už i při operaci: může u ní být manžel, to stále není standardem všude (manžel se mnou byl během sekce jen ve Šternberku), dotepání pupečnicku, bonding s maminkou během sekce, pokud to zdravotní stav dovolí, a můžete si zarezervovat nadstandardní pokoj na termín sekce.

Zažila jste ještě nějaké další nepochopení a nepřiměřené obavy?

Už nechci rodit v pražských nemocnicích. Bylo to neempatické prostředí. Na pokoji jsem byla sama, žádná další rodička, praskla mi voda a měla jsem bolesti a strach. Manželovi nedovolili být se mnou na pokoji, protože nemocnice má svá pravidla. Manžel odjel a vzápětí ho volali rychle zpět, protože jsem musela akutně na sekci. Já byla vystrašená a celé to bylo zbytečné. Chyběl mi lidský, empatický přístup. Nikdo mi po sekci neřekl nic o miminku, protože to náleží novorozeneckým sestřám.

Po sekci jsem miminko neviděla dvanáct hodin, ležela jsem na jípce, kde nefungoval zvonek a na sestřičky jsem musela hulákat, aby vůbec přišly, a ještě jsem dostala vynadáno. Dneska už na jípce být po plánované sekci nemusíte. Jdete na půl hodiny na pooperační pokoj, kde v některých porodnicích máte miminko u sebe a pak jedete na standardní oddělení. Určitě stojí za to si třeba i dojet někam dál, porod je zážitek na celý život.

Špatné zážitky mám také z našeho blízkého okolí, manžela třeba zastavila jedna paní s dotazem, jestli mě chce zabít, že rodím jedno dítě za druhým. Často slyšíme, že už bychom neměli mít další děti, hlavně kvůli mému zdraví. Jiné maminky mě aktuálně soudí za to, že už mám šest zdravých dětí a z jejich pohledu riskuju a jsem nezodpovědná.

A riskujete? Máte strach?

Když je to těsně před „císařem“, tak mám veliký strach. Jsem zdravotní sestra a vím, že je to velká operace. Při poslední sekci jsem hodně krvácela a neměla jsem ani sílu

vstát – a ještě se máte postarat o miminko. Říkala jsem si, jestli jsem raději neměla rodit přirozeně, protože ta krevní ztráta byla velká. Každá sekce je ale jiná.

Hodně maminek nechce po sekci rodit přirozeně, protože se bojí, nechají se ovlivnit názorem lékaře. Já jsem se naučila říkat „ne“ už u druhého a třetího dítěte. To mi dalo sílu, protože teď vidím, že to stálo za to. Mrzí mě, když vidím, kolik maminek dělá nevratné změny a pak už třeba nemohou mít další děti – a jde o mladé ženy. Měla jsem kamarádku a ta měla tři děti sekci, protože je hodně drobounká. Pak se nechala sterilizovat. Poslední miminko jí zemřelo ve dvou měsících, cítila velkou prázdnotu, takže se rozhodla podstoupit umělé oplodnění.

To, že se mi po dvou prvních sekcích povedl přirozený porod, byl ten nejkrásnější zážitek – člověk může hned vstát, jíst, fungovat. Bylo to úžasné a byla jsem opravdu ráda, že jsme to zvládli. I manžel uznal, že to byl jiný pohled, jak jsem byla šťastná a plná sil, na rozdíl od sekce. Mně pomáhá taky víra a doufám v to, že vše dobře dopadne, i díky ní máme tolik dětí. Ostatně, to by člověk ani nemohl třeba řídit auto, kdyby se pořádně něčeho bál.

Maminkám bych vzkázala, aby se nebály. Lékař je sice kapacita, ale prostě stojí to za to!

Chcete ještě další děti?

Mně je teprve 34, manželovi 40, takže jsme ještě „mladý pár“. Manžel říká, že už je hodně unavený, že by to i takhle stačilo, ale nedovedu si představit, že bych řekla: ne, už děti nechci. Víím, že teď v těhotenství jsem unavená a zase budu během šestinedělí. Pak uběhnou dva, tři roky a on ve mně začne hlodat takový červíček. Navíc manžel je skvělý otec a se vším hodně pomáhá a máme hezký vztah. Když Pán Bůh dá, nejspíš další miminko přijde a my se na něj budeme s láskou těšit.

– hpž

Čekáte-li nečekaně dítě
volejte 800 108 000

Foto: freepik

Potíže s popíráním utrpení žen po ztrátě nenarozeného dítěte

Na stránkách časopisu *Heroine* vyšel text s názvem „I když si potrat vybraly, mohou cítit smutek. Žádný ‚syndrom‘ ale interrupce podle vědců nezpůsobují“. Autorka při přípravě textu rovněž kontaktovala Hnutí pro život, aby „podalo vysvětlení“ k tématu postabortivní syndrom (PAS).

Autorka článku následně odcitovala a patřičně Hnutí pro život zařadila: „Jde o velmi chytrou strategii, jak svou původní nábožensky fundamentalistickou agendu ukrýt do vědeckého či feministického diskurzu.“ Článek nepřekvapivě nepřináší nic nového. Když si přečtete titulek, víte vše, o co v něm jde. Pro nás jsou zajímavá dvě témata, u nichž se chceme zastavit.

První téma: postabortivní (či též „postinterrupční“) syndrom. Je těžké o tomto tématu psát kvůli stigmatizaci ze strany pro-potratových kruhů a většinových médií, které propagují své vidění světa. To je patrně také důvod, proč existuje řada studií o neexistenci popstabortivního syndromu, ale jen málo studií, které se seriózně utrpením žen zabývá. Je záhada, jak lze popírat existenci něčeho,

co nikdy nebylo řádně probádáno, ale záhad jsou v této oblasti na denním pořádku. Třebaže např. Česká televize tento pojem používá, viz pořad s názvem „Matka a postabortivní syndrom“. Hnutí pro život raději používá, když je potřeba, řádný odborný termín „posttraumatická stresová porucha“ (PTSD).

Posttraumatická stresová porucha

S pojmem postabortivní syndrom přišel americký psychoterapeut Vincent M. Rue, který jako jeden z prvních navrhl souvislost mezi potratem a problémy s duševním zdravím. V následujícím desetiletí publikoval spolu s kolegy řadu studií, které ukazují, že potraty zvyšují u žen riziko psychických problémů, jako jsou těžké deprese a bipolární porucha. Sám autor byl už dávno mediálně diskredito-

ván a podle Mezinárodní klasifikace nemocí není PAS uznán jako samostatná diagnóza.

V knize *Čas k uzdravení* považují autorky Lucy Freedová a Penny Y. Salazarová postabortivní syndrom za specifickou variantu posttraumatické stresové poruchy. Má s ním jednak shodné symptomy: deprese, zvýšená konzumace alkoholu a drog, návaly úzkosti a zlosti, noční můry, psychotické stavy, poruchy sociálního chování atd. A jednak má PAS vlastní typické projevy: „výroční syndrom“, strach z neplodnosti či zvýšenou touhu opět otěhotnět, vyhýbání se určitým situacím, úzkost z nich (těhotné ženy, malé děti, gynekologická vyšetření), problémy ve vztahu k vlastním dětem, psychosexuální poruchy nebo nekontrolované výbuchy pláče. Dotčená osoba si přitom nemusí být původu

svých obtíží vědoma a problémy se mohou dostavit i po mnoha letech.

Trápení s metodou

Autorka článku v Heroine považuje postabortivní syndrom za pseudovědecký pojem, neboť vzešel údajně z křesťanských a konzervativních kruhů. To je jedna z častých námitek – a je irelevantní.

Problém s ním je však jiný, a sice metodologický. Při jeho zkoumání nemůžete zkoumané experimentálně ověřit. Nelze nechat za zcela identických podmínek jednou ženu dítě potratit, podruhé ji totéž dítě nechat donosit a potom zkoumat její emoční vývoj. Nelze aplikovat ani „randomizované, dvojité zaslepené studie“ jako při testování léčiv, kdy lékař, ani pacient (to je ono „dvojité zaslepené“) nevědí, zda podávaný lék obsahuje léčivou složku. Jediné, co máte k dispozici, je pozorování, dotazník a bezmeznou víru ve své respondentky, že vás nevodí za nos. Tento klíčový metodologický problém se však týká jak studií zastánců existence postabortivního syndromu, tak i jeho „popíračů“.

Povšimněme si ještě jedné věci: stále se pohybujeme na rovině psychologické (či psychiatrické). Ale ani zdaleka jsme se nedotkli rovin dalších, jako je zejména etická, kterou tato otázka v každé své fázi vždy nutně předpokládá. Autorce článku

i autorkám níže probírané studie se to daří zastít. Zaštítují se objektivní vědou, ale jejich objektivita se podobá částicovému fyzikovi, který z náboženských důvodů odmítá existenci Higgsova bosonu. Jakmile ho ve svém přístroji zaznamená, dělá všechno pro to, aby tento výsledek zatajil. Autorky studie jsou přesvědčenými obhájkyňmi umělých potratů a kdo nechce, nenajde.

Reprodukční pohoda

Druhé téma je „vědeckosti. Autorka článku v Heroine se opírá o „vědeckou“ studii „Emotions and decision rightness over five years following an abortion: An examination of decision difficulty and abortion stigma“ z roku 2020, která přináší analýzu dat jiné studie – rozsáhlé „The Turnaway Study“ autorky Diany G. Fosterové.

Zajímavé je zastavit se u toho, kdo jsou autorky citované studie. Jde o vyučující programu ANSIRH Kalifornské univerzity. Dočteme se o něm: „V ANSIRH si představujeme svět, ve kterém mají všichni lidé prostředky, podporu a svobodu k dosažení reprodukčního well-beingu (osobní pohody).“ To dělají mimo jiné úsilím o co možná nejširší přístupnost potratů včetně telemedicíny a potratových tablet. Sama studie je „prospektivní longitudinální studií zkoumající dopady nechtěného těhotenství na život žen“. Vědkyně

v ní zkoumaly šest emocí (úleva, štěstí, lítost, vina, smutek, hněv) v pravidelných intervalech po dobu pěti let u 700 náhodně vybraných („randomizovaných“) respondentek.

Stigmatizace

Vedle množství grafů autorky rozvíjeji tezi, že „konzistence správnosti rozhodnutí v průběhu času – a vlastně i pokles a vyrovnávání negativních emocí a intenzity emocí – zdokumentovaná v této studii poskytuje definitivní podporu pro závěr, že potrat nevede k objevení se negativních emocí“.

Vznik negativních emocí po potratu má u nich jedinou příčinu: stigmatizaci žen jdoucích na potrat ze strany komunity či společnosti. Pojmy jako svědomí a etika nejsou dostatečně „vědecké“, aby se staly „sledovatelnými parametry“. Obojí lze opět považovat za „stigmatizaci“. Klíčovou úlohu pro ně hrají emoce. Kdybyste omezili roli emocí a nabídli jiný výkladový rámec, celá tzv. odborná studie se všemi jejími matematickými modely se rozsype jak domeček z karet.

Jednorozměrný svět badatelek

Ocitujme ještě jedno tvrzení: „Předchozí analýzy těchto údajů ukázaly klesající emoce v průběhu tří let po potratu, přičemž nebyly zjištěny žádné rozdíly podle gestačního období potratu.“ V podstatě říkají, že nesejde na tom, v jakém týdnu a měsíci bylo miminko potraceno. „Gestační období“ je prostě doba těhotenství.

Zjevným cílem studie je pak tvrzení: „Navzdory chabému teoretickému základu a rozsáhlým výzkumům, které naznačují, že ženy pocítují po potratu vysokou míru správnosti rozhodnutí a úlevy, je základem státních zákonů regulujících potraty v USA tvrzení, že potrat je ze své podstaty stresující a vyvolává negativní emoce a lítost.“ Jejich záměr je jasný: ještě více uvolnit potratovou legislativu, neboť „pět let po potratu zůstala nejčastěji pocítovanou emocí u všech žen úleva“. Povšimněme si. Jediné, co je důležité, je osobní pohoda (wellbeing) respondentek.

Autorky však přiznávají: „Nejsme schopny identifikovat skutečné příčinné mechanismy vedoucí u některých jedinců k negativním emocím nebo lítosti nad rozhodnutím.“ Je to tak, badatelky nejsou schopny. V jejich světě existuje už jen rovina emocí a pohody, rovina etická, duchovní i náboženská tam zcela chybí. Člověk je bytost komplexní, což je pro jednorozměrný svět badatelek věc nepochopitelná. Jejich svět už dávno přestal být světem lidským.

– Jan Šindelka

Odpověď Hnutí pro život k novinářskému dotazu ohledně používání neobdobného termínu „postabortivní syndrom“

Od: Markéta Plíhalová   Předmět: Heroine - Postabortivní syndrom

Proč na svých webových stránkách používáte termín postabortivní syndrom, když jeho existence dosud nebyla potvrzena a nejde o oficiálně uznanou diagnózu? Nepovažujete za zavádějící ženy přesvědčovat o tom, že budou interrupce nevyhnutelně litovat, když dosavadní výzkumy nic takového nepotvrdily?

Vzhledem k tomu, že nejsme odborné psychologické ani psychiatrické pracoviště a nevěnujeme se diagnostice chorob, nýbrž jsme podpůrnou organizací, neužíváme na stránkách odbornou terminologii, ale laicky srozumitelnou, např. viz: „se trápíte po umělém nebo spontánním potratu...“ - <https://hnutiprozivot.cz/linka-pomoci>

Laickou terminologickou zkratku „postabortivní syndrom“ vydávanou některými aktivisty či novináři mylně za odbornou terminologii nepoužíváme pro její mnohoznačnost. Nikdy jsme paušálně netvrdili ani netvrdíme, že ženy „budou interrupce nevyhnutelně litovat“. Každá žena je jedinečná a my nabízíme pomoc těm, které se po podstoupeném ukončení těhotenství trápí, a to ať byly k jeho podstoupení přinuceny nebo ne.

Téměř dvacet procent klientek, které se obracejí na naši Linku pomoci, se trápí po spontánním či umělém potratu. V případech, že si ženy stěžují na intenzitu psychického utrpení, doporučujeme kontaktovat zdravotnické pracoviště, které vyloučí či potvrdí postraumatickou stresovou poruchu (v MKN skupina F43) jako možný následek podstoupeného umělého ukončení těhotenství.

Věříme, že v textu nabídnete vyvážené informace i těm ženám, pro které není interrupce banalitou a jejich trápení nebude bagatelizováno.

Máme být hlasem těch, co hlas nemají

Manželé Monika a Vlastimil Matouškoví spolu mají jedno dítě, syna Toníka. Do této rubriky jsme je nevybrali kvůli počtu dětí, ale protože svým životem sdělují důležité poselství, které chceme představit. Žijí v malé vesničce na Vysočině nedaleko Třebíče. Vlastimil má z předchozího manželství dvě děti: sedmnáctiletou dceru a čtrnáctiletého syna, s nimiž nežijí, ale děti je jezdí navštěvovat. Manželé Matouškoví spolupracují s Hnutím pro život.

Jak jste se seznámili?

Vlastimil: Seznámili jsme se přes jednu katolickou seznamku. Nějaký čas jsme si jen dopisovali, „otukávali“ jsme se. Pak došlo na první setkání, v Brně u červeného kostela. Odtud jsme šli na Špilberk, já jsem ji tam chytl za ruku a už jsem ji nepustil. Chvála Bohu, že to všechno bylo takhle, protože nevím, kde bych bez ní byl. Je to moje úžasná žena!

A jak to bylo s původní rodinou?

V: My jsme s bývalou ženou bydleli v Hruškách u Břeclavi. Bydleli jsme tam asi devět let, měli jsme dvě děti, Klárku a Vašíka, Klárce je sedmáct a půl a Vašíkovi čtrnáct a půl. Manželství se rozpadlo, žena si našla jiného muže. Dům jsme museli prodat, já se přestěhoval do rodného domu, ze kterého pocházím. Tady začal nový příběh s mojí nynější ženou. Dcera studuje na gymnáziu ve Znojmě, syn je v deváté třídě na základce u Znojma a teď vybíráme jeho budoucí povolání. Nějaký čas po rozvodu to zasáhlo i děti, poznamenalo to všechny, zúčastněné i nezúčastněné. Hlavně s dcerou nemáme

Foto: 4x rodinný archiv

vztah úplně vřelý, ale v rámci možností je slušný. Se synem se vídávám víc, ale taky bych chtěl, aby to bylo lepší. Uvidíme časem.

Jaká je vaše profese?

Monika: Původně jsem studovala na vysoké škole technický obor a pak pracovala v bance. Už na škole mě to ale táhlo k sociálnímu oboru, k pomoci lidem. Budoucí manžel mi říkal: „Ty jsi kolikrát mluvila o práci v sociálních službách. Co kdybys to zkusila?“ Hodně jsem váhala, ale on mě k tomu dotlačil. Teď jsem mu vděčná. Nejprve jsem dělala terénní asistentku v neziskové organizaci v Brně a pak v Charitě ČR v Třebíči. Jezdila jsem po celém okrese domů ke starým lidem. Pomáhala jsem jim s jídelm, s umýváním, domácností, chodili jsme na procházky, babičkám jsem četla pohádky. Teď jsem doma se synem Toníkem.

V: Mám středoškolské vzdělání, elektrotechnik. Vystřídal jsem několik profesí a nakonec zakotvil v tomto oboru. V naší firmě opravujeme manipulační techniku. Jezdím po celé republice a mám na starosti pár lidí, kteří dělají to, co já. Jsme malinká firma, já jsem spolujemitel, takže nesu odpovědnost. Přes těžkosti se stále držíme a funguje to už nějakých deset roků. Díky tomu zabezpečím rodinu. I v tom, co dělám, se snažím propagovat to, co pro nás má smysl – pomáhat druhým. V hlavičce mailu mám odkaz na Hnutí pro život. Nechal jsem taky vyrobit samolepky s nápisem Hnutí pro život. Ty rozdávám.

To jste vymysleli sami včetně designu?

V: Se samolepkou nám pomohl kamarád, který má reklamní agenturu, a nechali jsme si

to samozřejmě schválit. Několik desítek jsme jich natiskli a rozdáváme je, sám mám jednu na autě. Je tam miminko a nápis: „Čekáš nečekané dítě? Nejsi v tom sama.“ a odkaz na Hnutí pro život. Občas lidi vyzvídají, co mám na autě. Stojíte v kolonách a oni si to přečtou. Chci, aby o tom ostatní věděli.

Máte nějaké výchovné ideály? Hodnoty, ke kterému chcete své dítě a další děti vést?

M: Když se malý narodil, zjistila jsem, že se znovu poznávám. Toníkovi ještě nejsou dva roky, ale už vidím, že hodně chápe a pozoruje nás. Tak se mu snažíme jít příkladem. Knižky o výchově můžou být pěkné, ale vychováváme hlavně příkladem. Když dítě vidí, jak se třeba obejmeme, vidí tu lásku, tak je šťastný a napodobuje to.

V: Od malička mu říkáme, aby chápal, že tu není sám pro sebe. Chodíme s ním na mše svaté a vždycky říkáme: „Pán Ježíš tě miluje, On je tady s námi.“ A i když to ještě nemůže úplně pochopit, chceme, aby poznával, že je to součástí našeho života. Chceme ho postupně zapracovávat do toho našeho života, který žijeme, aby v tom našel, co je podstatné: milovat Boha a milovat bližního.

M: Aby to pro něj bylo od malička přirozené.
V: Ale snažíme se mu nechávat prostor i pro přirozenou dětskou lásku a radost. To se malým dětem hodně bere, když k nim přistupujeme podle různých pouček a tabulek, ve kterém věku má dělat to či ono, děti pak

ztrácejí přirozenost. Někdy je taky dobré, aby se rodič učil jejich bezprostřednosti, odevzdanosti – jak je to v evangeliu: „Jestliže nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.“

M: Důležité je taky nesrovnávat a učit dítě, aby si uvědomovalo svou hodnotu. Syn je citlivý a empatický, tak aby to jednou nepovažoval za slabost.

V: Chtěl bych být naslouchajícím rodičem, ale je to dost těžké, ženy jsou na tohle mnohem citlivější, víc vnímají dětské potřeby. Vnímát přirozenost, ale dávat určité hranice.

Chtěli byste další děti?

M: Ano, jsme tomu otevření, ale svěřujeme to Pánu Bohu. Byli bychom rádi a uvažujeme taky o pěstounství.

V: Dali jsme si přihlášku, ale uvidíme, jestli do té doby nepřijde vlastní dítě. Když jsme si o to zažádali, zjistili jsme jednu důležitou věc: pokud požádáte o pěstounství, žena nesmí být těhotná. Cesta je otevřená, tak se za to budeme modlit a něco i dělat.

Takže další děti v každém případě budou?

M: Přáli bychom malému sourozence, protože má rád děti. Ale myslím, že i dítě svěřené do péče by pro něj byla dobrá zkušenost...

V: ... šli bychom příkladem, že se máme v lásce trochu víc otevřít a pomoci dětem, které nemají možnost mít vlastní domov.

Jak to bylo s miminkem které jste pomohli zachránit?

M: Potkali jsme se s jednou kamarádkou ze školy. Já byla tehdy těhotná a ona mi řekla, že čeká čtvrté dítě a že má nějaké problémy s otcem dítěte. Její situace nebyla jednoduchá, její partner nechtěl převzít odpovědnost a okolí i doktorka ji tlačili k potratu. Prý ať počká, až si najde vhodného partnera. Prostě „svoboda volby“. My jsme se potkali zrovna v této nejtěžší fázi, kdy byla pod tlakem – měla nejzazší termín potratu a byla z toho dost špatná. Nic z toho jsem nevěděla a když mi řekla, že je těhotná, rozzářila jsem se a řekla jí, že je to krásná zpráva, že je to dar od Boha. Ona se na mě podívala a říká: „Moni, ty jsi první, kdo mi tohle povídá, všichni mi říkají opak.“ Po zbytek dne, co jsme spolu byly, jsem ji utvrzovala v tom, ať si miminko nechá, že nebude litovat. Narodila se jí holčička a přinesla jí do života radost. S tatínkem se to sice nezlepšilo, ale je vděčná. Říkala mi, že když se něco podobného objeví v jejím okolí, je ráda, že může jít příkladem a povzbudit ostatní. Sama to teď vnímá jako zázrak a další dítě by si určitě nenechala vzít.

Se samolepkou nám pomohl kamarád. Občas lidi vyzvídají, co mám na autě. Stojíte v kolonách a oni si to přečtou. Chci, aby o tom ostatní věděli.

Má teď trochu víc podpory od okolí?

M: S partnerem prožívají pořád těžké chvíle, ani od okolí podporu nemá, je na to téměř sama.

V: Ale její bývalý manžel se k tomu postavil chlapsky. Řekl, že si bude brát všechny děti.

M: Svě tři děti si bere na víkend a postavil se k tomu čestně. Jakmile malá trochu povyroste, bude si brát i ji. Jak se malá narodila, kamarádka se začala mít zase ráda a má radost ze života. Začíná jinak vnímat život. Jak se to na ní všechno sesypalo, už to zasaňovalo i její psychiku. Teď se chce radovat ze života, chce zařít pěkný život všem dětem. Začíná se měnit, pracovat na sobě, ta malá ji pozitivně ovlivňuje. Je to pro ni nová životní etapa: třeba teď se začala učit hrát na klavír. Má novou energii, nový smysl života.

V: Jako by začala život opravdu žít, ne přežívat.

M: Přitom ona nepotřebovala řešení, ale jen potvrzení něčeho, co už měla v sobě...

V: ... měla to v srdci, jen tu myšlenku potřebovala podpořit. Zapálit ji. Pak už se to rozhoří jak plamen a to ostatní, co jde z okolí, už nemá šanci ji nijak zasáhnout.

Jak jste přišli na Hnutí pro život a jak došlo na užší spolupráci?

V: Je to tak pět let zpátky. Byli jsme na poutním místě v Králíkách...

M: ... a někdo mi napsal, že je pouť ve Zlatých Horách. Tak jsem cítila, že bychom tam měli jet na výlet.

V: Moje milovaná žena vedená Duchem svatým mi řekla, že bychom měli jet do Zla-

tých Hor. Tak jsme tam na druhý den přejeli. Účastnili jsme se poutní mše svaté a na jejím konci měla přednášku o Hnutí pro život paní Sylva Bernardová z Jihlavy. Taky o tom, co se děje ve světě, o potratech, o jejich počtu, o tom, jak je naše společnost obklopená lidmi, kteří se snaží jít proti životu, ničit život už v zárodku. To nás oslovilo, zasáhlo přímo do srdce. Podívali jsme se jeden na druhého a ptali se, jestli je to všechno pravda. Po skončení přednášky jsme za ní šli, vyměnili si kontakt a tak to začalo. Mně přišlo jako strašná nespravedlnost, co se děje tady i ve světě. Ptal jsem se, proč to tak vlastně je a že bychom pro to měli aspoň něco málo dělat. Viděli jsme, že chybí osvěta, že lidi často jednají z nevědomosti, netuší, co doopravdy znamená potrat. Že to není žádné „přerušení těhotenství“, ale prachšprostá likvidace, zabítí, vražda nenarozeného dítěte. Nedokázal jsem to vnitřně pochopit, ani teď to nedokážu pochopit. Nemůžu se s tím smířit. Paní Bernardovou jsme ve Zlatých Horách vystřídali. Teď jsme tam vystupovali potřetí, vždycky máme krátký, pětiminutový vzkaz lidem o Hnutí pro život a zprávu o tom, co se děje. Naposledy jsme měli přednášku, na níž jsme rozebírali konkrétní případy, včetně svědectví manželky o zachráněném dítěti

M: Posledně k nám přišla paní, že její dcera bere antikoncepci, a ptala se nás: a prosím vás, která antikoncepce je špatná a která správná? Oni si vůbec neuvědomují podstatu věci.

V: Že všechno to je špatně. Oni to třeba tuší, nikomu nic nezazlívám, jen jsou prostě málo

Potkali jsme se s jednou kamarádkou ze školy. Její situace nebyla jednoduchá, její partner nechtěl převzít odpovědnost a okolí i doktorka ji tlačili k potratu. Prý ať počká, až si najde vhodného partnera. Prostě „svoboda volby“.

informovaní a někteří o to ani nemají zájem. Obklopují nás hromady billboardů, miliony a miliony se vydávají do reklam na bonbony a všechno možné, ale pokud jde o záchranu lidského života, úplně chybí informovanost. A když je, tak se na to hned vrhnou lidi, kteří mluví o „svobodě volby“. Tak se snažíme o osvětu, i když ve Zlatých Horách je křesťanské prostředí a není to tak složité. Taky občas jezdíme do Jihlavy na setkání Hnutí pro život a někdy nás paní Bernardová něčím zaukoluje. Teď jsem zrovna stěhoval jednu výstavu – propagace života v Jihlavě na radnici, ale v tom nějaké zásluhy nevidím. Prostě pomáháme. Ale třeba jsme ještě ani nebyli na Pochodu pro život. Když Pán Bůh dá, v roce 2025 bychom dorazili.

M: Dřív jsem to tak nevnímala, ale když se nám narodil syn, napadalo mě: jak někdo nemůže věřit v Boha? Vždyť je to zázrak zrození! Já nepřestávám žasnout a nedokázala bych si představit, že bych měla zabít v břiše dítě. Je to pro mě o to citlivější a víc se mě dotýká, když vím, že to dítě, když je zplazeno, už má duši.

V: Je to už vlastně samostatná bytost.

M: A je to dar od Boha. Kolik lidí v našem okolí usiluje o dítě, modlí se za to a nedostane jej.

V: Dítě je nezasloužený dar. Je živým svědectvím. Chceme, aby v tom náš syn vyrůstal.

M: Propůjčený dar. Nemůžeme si ho nárokovat. Má vlastní život.

Měli byste nějaký vzkaz či povzbuzení?

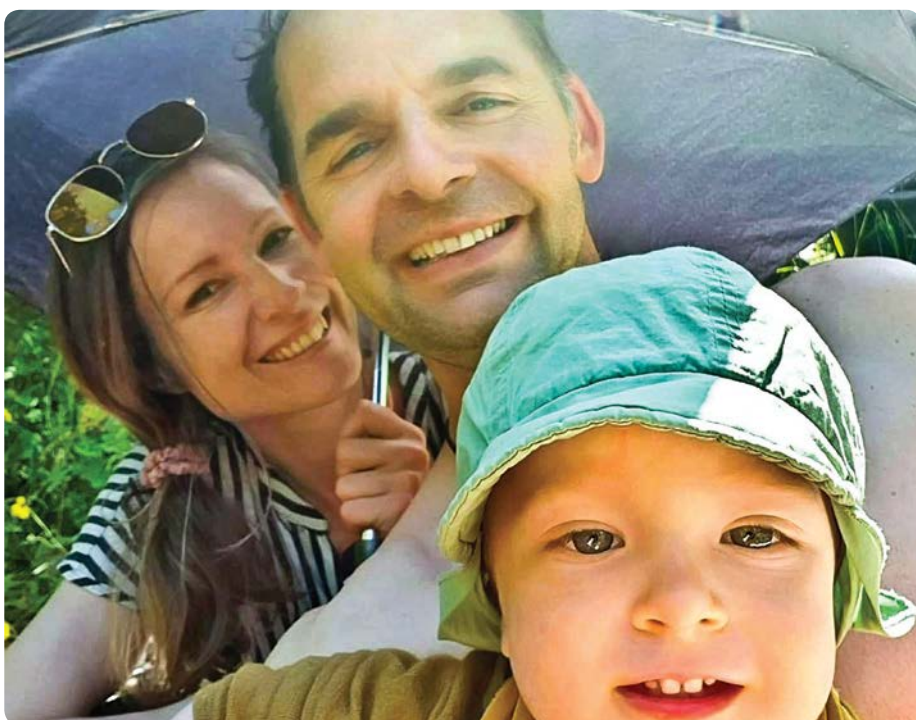
V: Aby se lidi nebáli. Aby dbali na to, co jim říká svědomí. Svědomí je někdy neskutečně potlačené, ale říká pravdu. Pravda se občas lidem nelíbí, nechtějí ji slyšet a je opravdu někdy těžká a jde až do morku kostí a do srdce, ale je to potřeba. Nebát se. Nebát se být lidmi naslouchajícími, lidmi věřícími a lidmi milujícími život. A pak to jde všechno samo. Ve všech lidských měřítkách chybí dokonalost, ale když se budeme snažit a usilovat o ni, Pán Bůh to všechno vidí a pomůže nám. A nejenom: toužit po tom, toužit po životě, i kdyby člověk nebyl věřící a neměl vztah s Bohem, tak už jenom na té lidské rovině si uvědomit podstatu života. Početí se neděje ve dvanáctém týdnu, ve čtrnáctém týdnu nebo v pětadvacátém týdnu těhotenství. Ale opravdu od počátku.

M: „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě.“

V: To vám běží mráz po zádech, když víte, že to tak je, nezávisle na naší vůli. Myslím, že děti, kterým nebylo dáno dostat se na svět, se všechny setkají se svými rodiči. Čekají tam na ně, ale není to tak, že by jim něco vyčítaly. Ale ti rodiče budou možná hodně překvapeni. Boží soud nebude o tom, že by nás Pán Bůh chtěl odsuzovat, ale že pohled na Něj nebude příjemný, že se ani nedokážete podívat na tu věčnou Lásku. Takhle nějak si to představuju. Je velká milost, že máme dar víry, jsem za to strašně vděčný. Přál bych to každému. Máme dělat malé věci s velkou láskou.

M: Naslouchejte svému srdci.

- hpž

Od ledna bude jednodušší zvládnout vysokoškolské studium i miminko

Dosud byly mnohé vysokoškolské studentky, které nečekaně otěhotněly nebo prostě nechtěly kvůli studiu odkládat svatbu a mateřství, postaveny před bolestivé dilema: studium, nebo dítě. Od nového roku by mělo začít platit několik novinek, díky nimž nebude nutné přerušovat studium a zároveň bude snazší dát nečekaně počatému dítěti šanci.

Poslanecká sněmovna na podzim schválila několik návrhů, které pomohou nečekaně těhotným vysokoškolačkám, aby snáze zvládly mateřství i studium. Od ledna 2025 by měla vejít v platnost následující opatření:

1. doba přerušeného studia se započítává pro nárok na mateřskou
2. studující rodiče mohou požádat o tzv. hlídačkovně, stipendium ve výši 10 400 Kč měsíčně
3. těhotné studentky budou mít flexibilnější možnosti změn termínů zkoušek

Jde o výsledek více než dvouletého trpělivého hledání cest, analýzy potřeb klientek Linky pomoci v těhotenství, pochopení politiků, odborníků i úředníků. Konkrétní opatření se našla, státní rozpočet zatíží zcela minimálně – do budoucna spíše naopak.

Málo se ví, že studentky patří mezi druhou nejpočetnější skupinu žen, které podstupují umělý potrat. Důvod je nasnadě: ne právě vstřícný přístup škol a vzdělávacího systému k těhotným studentkám obecně a to přesto, že typicky studium medicíny a následné atestace znamená odkládat založení rodiny do období po třicátém roce věku, kdy dochází ke snížení přirozené plodnosti žen.

Hlídačkovně

Jde o stipendium, které činí polovinu minimální mzdy, tedy 10 400 Kč od ledna 2025. Umožní studujícím rodičům pobírajícím rodičovský příspěvek si snáze zajistit hlídání kojenců a batolat během přednášek, cvičení, laboratoří či zkoušek.

Přitom je to donebevolajíc: vysokoškolské studentky jsou ve věku, kdy mít dítě je ze zdravotních i dalších hledisek ideální a jestli s rodinou slučují studium nebo zaměstnání, to zas tak velký rozdíl není.

Obojí je náročné. Zmíněná konkrétní opatření ale mohou napomoci, že se neblahé statistiky umělých potratů i neplodnosti mohou začít měnit k lepšímu.

Jak získat mateřskou

Dosud studentky či doktorandky, které nečekaně otěhotněly, pobíraly pouze rodičovský příspěvek. Na mateřskou neměly nárok, pokud neměly „odpracováno“ 270 dní, přesněji: neplatily nemocenské pojištění. Nově mohou získat i nárok na mateřskou.

1. Na studijním oddělení si v případě potřeby domluvíte přerušení studia.
2. Nechte se zaměstnat, máte-li tu možnost, stačí na pár měsíců.
3. Nebo si zařídte živnostenské oprávnění. Poplatek tisíc korun za registraci jistě nebude překážkou.
4. Pokud jste zvolila druhou možnost, přihlaste se k platbě nemocenského pojištění. Minimální měsíční sazba činí 216 Kč a je to podmínka pro nárok na mateřskou.

O přihlášení se k nemocenskému pojištění, si na rozdíl od důchodového a zdravotního pojištění musíte požádat, je totiž nepovinné. Pokud nebudete mít chuť zkusit s miminkem drobné podnikání, můžete později živnostenské oprávnění kdykoli přerušit či ukončit.

Pro nárok na mateřskou je klíčová účast na nemocenském pojištění po dobu nejméně 270 dní. Nově se do této lhůty započítává i doba přerušeného studia, takže pokud jste

alespoň na konci prvního ročníku studia na vysoké škole, máte tuto podmínku splněnou.

Jak na hlídačkovně

Narozením dítěte vzniká nárok na rodičovský příspěvek, který je zároveň podmínkou pro získání tzv. hlídačkovného. Jde o stipendium, které činí polovinu minimální mzdy, tedy 10 400 Kč od ledna 2025, a umožní studujícím rodičům pobírajícím rodičovský příspěvek si snáze zajistit hlídání kojenců a batolat během přednášek, cvičení, laboratoří či zkoušek. Částka by měla pokrýt 12 hodin hlídání týdně.

Požádejte na studijním oddělení o stipendium „v případech zvláštního zřetele hodných“ podle § 91 odst. 6 a nárok prokazujete oznámením Úřadu práce o přiznání rodičovského příspěvku.

Jak na flexibilní zkoušky

Toto opatření má umožnit sladění studia a rodičovství pomocí flexibilnější možnosti změn termínů zkoušek včetně státnic např. z důvodu těhotenských nevolností, nemoci dětí apod.

1. Na studijním oddělení nahlaste, že čekáte nebo už máte miminko.
2. Domluvte se na dalších krocích.

Zmíněná opatření nejsou samospasitelná. Nezmírní nároky mateřství ani studia. Ale těm, které o to stojí, mohou obojí citelně ulehčit a mít radost z obojího. Umožní rozlousknout oříšek uměle vytvořeného dilematu.

V případě jakýchkoliv dotazů či obtíží se můžete obrátit na naši Linku pomoci v těhotenství.

- hpž